

חייב סעודות בראש השנה

אם שכח יעלה ויבא בברכת המזון

שוע"ר סי' קפח

י וכל זה בשבת ויום טוב של שלש רגלים אבל בחולו של מועד וראש חודש וראש השנה אם לא נזכר עד שהתחיל ברכת הטוב והמטיב אינו חוזר, מפני שברכת המזון בימים אלו היא רשות שאם רוצה אוכל פירות וכיוצא בהם כדי שלא יתענה, ובראש השנה יש מתירין אפילו להתענות, ואף שאין דבריהם עיקר מכל מקום יש לחוש לדבריהם שלא לכנוס לספק ברכה לבטלה אם יחזור לראש.

משא"כ בשבתות וימים טובים של שלש רגלים שהוא חייב לאכול פת שמברכין עליו ברכת המזון שבשבת נאמר וקראת לשבת עונג וביום טוב נאמר ושמחת בחגך ואין עונג ושמחה בלא אכילת לחם (שקובעים עליו סעודה) שהלחם הוא עיקר הסעודה שכל סעודה נקרא על שם הלחם.

שוע"ר סי' רמב

א שני דברים נתפרשו בשבת על ידי הנביאים והם כבוד וענג שנאמר וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד, ועיקרון מן התורה, שהשבת הוא בכלל מקראי קדש שנאמר וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש וגו', ומקרא קדש פירשו חכמים לקדשו ולכבדו בכסות נקיה ולענגו בענג אכילה ושתיה. ויש אומרים שמקרא קדש הוא לקדשו באיסור עשיית מלאכה, אבל הכבוד בשבת ויו"ט והענג בשבת הן מדברי סופרים.

שוע"ר סי' תקטז

א כשם שמצוה לכבד את השבת ולענגה כך כל ימים טובים שנאמר לקדוש ה' מכובד וכל ימים טובים נאמר בהן מקרא קדש.

ג איזה עונג זה שאמרו חכמים שחייב אדם לאכול בכל יו"ט ב' סעודות אחת בלילה ואחת ביום בשחרית.

ה ב' מצות אלו שהן כבוד ועונג הן נוהגות גם כן בראש השנה, שהרי נאמר בו מקרא קדש.

ו ויש בחול המועד מה שאין בראש השנה, והוא שכל שבעת ימי הפסח ושמונת ימי החג וכן ביום טוב של עצרת, חייב אדם להיות שמח וטוב לב הוא ובניו ואשתו ובני ביתו וכל הנלוים אליו, ושמחה זו היא מצות עשה מן התורה שנאמר ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך וגו'.

שוע"ר סי' תקפב

י בראש השנה ויום כיפור אין אומרים מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון, מפני שימים אלו לא ניתנו לשמחה ולששון.

שוע"ר סי' תקצז

א יש אומרים שמצוה להתענות בראש השנה ובשבת תשובה כמו בכל עשרת ימי תשובה, ואין הלכה כדבריהם, אלא אסור להתענות בראש השנה ושבת תשובה כמו שאסור בשאר שבת ויום טוב.

ה י"א שקבלה בידם שהמתענה פעם אחת בראש השנה תענית חלום, אם היה ביום ראשון של ראש השנה צריך להתענות שני הימים של ראש השנה כל ימיו ... אבל אסור להתענות בלילות של ראש השנה כמו בשאר יו"ט, שאף בחלומו לא רמזו לו אלא להתענות ביום כדרך כל תענית חלום שאין מתענין אלא ביום.

ז המתענה בראש השנה תענית חלום, אינו צריך לישוב בחול תענית על תעניתו, כמו המתענה בשבתות ובימים טובים וכמ"ש בסי' רפ"ח. שהרי יש אומרים שמצוה להתענות בראש השנה. ואף על פי שאין הלכה כן, מכל מקום כדאי הם לסמוך עליהם, לענין שלא נחזיק תענית זו לעבירה שיצטרך להתענות בחול בשביל כך.

ח אף על פי שמי שקיבל עליו להתענות בשבת או ביום טוב אין קבלתו כלום, ומותר לאכול בלא התרה כמ"ש בסימן תקי"ע. מכל מקום מי שקיבל עליו להתענות בראש השנה, אף על פי שלא הוציאו בלשון נדר אלא בלשון קבלת תענית בעלמא, שאמר הרי עלי להתענות בראש השנה, צריך התרה, מאחר דיש אומרים דמצוה להתענות אין זה כמקבל עליו לעבור עבירה שאין קבלתו כלום.

פסקי הסדור – סדר ברכת המזון

במה דברים אמורים בשבת ויום טוב של שלש רגלים, אבל בחולו של מועד וראש חודש אם לא נזכר עד שהתחיל הטוב והמטיב אינו חוזר ... וכן בראש השנה ביום, אבל בליל ראש השנה חוזר.